

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΔΑΝΕΛΛΗΣ

Βουλευτής ν. Ηρακλείου - Το Ποτάμι

ΠΑΒ

340

21-12-17

Αθήνα 12/12/2017

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τους κ. κ. 1) Δικαιοσύνης Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων 2) Υγείας
3) Οικονομικών 4) Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

ΘΕΜΑ: «Ομηρία Διατροφικών προϊόντων από Βιομηχανική κάνναβη Ελληνικής παραγωγής»

Σας διαβιβάζω συνημμένα, την με ημερομηνία 11/12/2017 επιστολή του Συνεταιρισμού βιολογικής Κλωστικής Κάνναβης (KANNABIO KOIN. Σ.ΕΠ), σχετικά με την τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρ. 1 του ν. 4139/2013, που αφορά τα διατροφικά (και όχι μόνο) προϊόντα από κάνναβη και τα επίπεδα THC (<0,2%).

Θεωρώντας ότι το θέμα του εν λόγω Συνεταιρισμού χρειάζεται τη συνδρομή των Υπουργείων σας, αναμένω τις δέξες σας άμεσες ενέργειες.

Ο αναφέρων Βουλευτής

Σπύρος Δανέλλης

KANNABIO ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ
Παραγωγικός Συνεταιρισμός
βιολογικής Κλωστικής Κάνναβης
Βόλος, Μαγνησία

kannabiohemp@gmail.com / <https://kannabio.wordpress.com>

Προς:
Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης

ΟΜΗΡΙΑ ΔΙΑΤΡΟΦΙ ΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΝΝΑΒΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Βόλος, 11/12/2017

Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για ένα πολύ σημαντικό ζήτημα που επηρεάζει δυσάρεστα τους παραγωγούς βιομηχανικής κάνναβης και θέτει φρένο στον συγκεκριμένο κλάδο μεταποίησης εν τη γενέσει του.

Όπως θα γνωρίζετε η καλλιέργεια βιομηχανικής κάνναβης (*Cannabis Sativa L.*) ως αγροτικό προϊόν είναι νόμιμη ξανά στην χώρα μας από το 2016 (ΚΥΑ 1750/39224, ΦΕΚ Β, 929/2016), μετά από μια περίοδο απαγόρευσης 80 ετών, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτείται ήδη από την δεκαετία του 1990.

Η Κάνναβη *Sativa L.* εξαιρέθηκε στην χώρα μας από τις παράνομες ουσίες μόλις το 2013 με το Νόμο 4139/2013, ο οποίος προβλέπει ότι στις "(ναρκωτικές) ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα **ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα** που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L.* χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) και συγκεκριμένα μέχρι 0,2%".

Επειδή όμως η τετραϋδροκανναβινόλη (THC) θεωρείται ναρκωτική ουσία στην Ελλάδα (πίνακας Β, Νόμος 3459/2006) και δεν έχουν θεσπιστεί στην εθνική νομοθεσία ανώτερα επιτρεπτά όρια THC στα τρόφιμα, αλλά και επειδή ο Νόμος 4139/2013 αναφέρεται μόνο σε ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα και όχι σε μεταποιημένα/επεξεργασμένα, το Γενικό Χημείο του Κράτους στην από 04/10/2017 επιστολή του (30/003/0002907) προς την ΒΙΟΕΛΛΑΣ, τον φορέα βιολογικής πιστοποίησης που μας εποπτεύει, αναφέρει ότι τα τρόφιμα δεν πρέπει να περιέχουν καθόλου (μη-ανιχνεύσιμη δηλαδή) τετραϋδροκανναβινόλη (THC) για να θεωρούνται τρόφιμα νόμιμης κυκλοφορίας ή συστατικά τροφίμων.

Σαν αποτέλεσμα δεν μπορούμε να πιστοποιήσουμε τα προϊόντα μας καν ως βιολογικά, καθώς δεν θεωρούνται τρόφιμα, ενώ τα έχουμε παράξει με αυστηρές βιολογικές προδιαγραφές. Μάλιστα ο πιστοποιητικός οργανισμός δεν πιστοποιεί ούτε την πρώτη ύλη του αγρότη ως βιολογική γιατί σύμφωνα με το ΓΧΚ δεν θα πρέπει να θεωρείται προς κατανάλωση λόγω της ύπαρξης THC. Με λίγα λόγια το ΓΧΚ απαγορεύει εμμέσως την κυκλοφορία βρώσιμων προϊόντων από (βιομηχανική) κάνναβη, καταστρέφοντας την ελληνική παραγωγή.

Η **ΚΟΙΝΣΕΠ ΚΑΝΝΑΒΙΟ** έχει στις αποθήκες της αυτή την στιγμή την **παραγωγή από 105 στρέμματα (αξίας δεκάδων χιλιάδων ευρώ)** που καλλιεργήσαμε το 2017 και δεν μπορούμε να τα βγάλουμε νόμιμα στην Ελληνική αγορά, ενώ οι ανταγωνιστές μας από το εξωτερικό κυκλοφορούν και κερδοφορούν από τους Έλληνες καταναλωτές. Για εμάς αυτά είναι **διαφυγόντα κέρδη** από μια αγορά (τρόφιμα Κάνναβης) που αυτή τη στιγμή σε παγκόσμιο επίπεδο αποτιμάται στα 200 εκατομμύρια ευρώ, ενώ η αντίστοιχη Ευρωπαϊκή στα 40 εκατομμύρια ευρώ με σταθερά αυξητικές τάσεις τα τελευταία χρόνια.

Περιπεύει να σας τεκμηριώσουμε ότι είναι αδύνατον να αφαιρέσουμε το 0.2% τετραϋδροκανναβινόλη (THC) από την πρώτη ύλη (πχ τους ανθούς), που περιέχει νόμιμα 0.2% THC ως ακατέργαστη πρώτη ύλη, για να το βγάλουμε στο εμπόριο σαν επεξεργασμένο βρώσιμο προϊόν (πχ τσάι- αφέψημα, αλεύρι, πρωτεΐνη, κλπ) ή ως συστατικό τροφίμου. Επίσης **αυτό το επίπεδο THC είναι τόσο αμελητέο που δεν έχει καμία ευφορική δράση**. Μάλιστα με την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για την Βιομηχανική Κάνναβη (ΕΙΗΑ), της οποίας είμαστε μέλη, έχει εκδώσει ανακοίνωση όπου ζητάει το επίπεδο να ανέβει το 0.3% στην Ευρώπη για να μην έχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα οι παραγωγοί των ΗΠΑ και του Καναδά που έχουν αυτά τα πιο αυξημένα όρια στην πρώτη ύλη και τα τρόφιμα.

Αυτή τη στιγμή κυκλοφορούν νόμιμα στην Ευρώπη, αν και δεν υπάρχει ενιαίο πλαίσιο για τα όρια THC στα τρόφιμα, επεξεργασμένα προϊόντα βρώσιμης (βιομηχανικής) Κάνναβης. Στην Ελλάδα αν επισκεφτείτε οποιοδήποτε μεγάλο σούπερ μάρκετ ή μαγαζί με βιολογικά προϊόντα θα διαπιστώσετε ότι κυκλοφορούν πολλά βρώσιμα προϊόντα Κάνναβης (τσάι, αλεύρι, πρωτεΐνη, σπόρια, σπορέλαιο) με άδεια κυκλοφορίας στις χώρες προέλευσης τους και με επίπεδα τετραϋδροκανναβινόλης (THC) μέχρι 0.2%. Δημιουργείται δηλαδή ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στους ανταγωνιστές μας από τις άλλες χώρες και ο Έλληνας παραγωγός δεν μπορεί να φτάσει στην ελληνική αγορά νόμιμα. **Μας δόθηκε η άδεια να καλλιεργήσουμε και να μεταποιήσουμε αλλά όχι για όλους τους κλάδους και μάλιστα τους πιο κερδοφόρους.**

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ

Σχετικά με τα **διατροφικά** (και όχι μόνο) προϊόντα από κάνναβη και τα επίπεδα THC (<0.2%) το παρακάτω αρκεί σαν **τροποποίηση στο άρθρο 1 παράγραφος 3 του νόμου 4139/2013**.

3. Στις παραπάνω ουσίες δεν περιλαμβάνονται τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα **ΚΑΙ ΤΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΜΕΝΑ** προϊόντα που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L* χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) και συγκεκριμένα μέχρι 0,2%, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις καλλιέργειας των ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L*, οι έλεγχοι τήρησης των όρων και προϋποθέσεων και κάθε σχετικό θέμα.

Εναλλακτικά θα μπορούσε να μπει μια ρητή αναφορά στα τρόφιμα και τα συστατικά τροφίμων, πχ. τα ακατέργαστα συγκομιζόμενα προϊόντα (πχ ανθοί και σπόροι) που προκύπτουν από την καλλιέργεια ποικιλιών κάνναβης του είδους *Cannabis Sativa L* χαμηλής περιεκτικότητας σε τετραϋδροκανναβινόλη (THC) και συγκεκριμένα μέχρι 0,2% μπορούν να περιέχονται στα τρόφιμα και να θεωρούνται συστατικά τροφίμων.

Ένα αντίστοιχο ζήτημα έχει δημιουργηθεί και με την **Κανναβιδιόλη (CBD)** που περιέχεται σε περιεκτικότητες μέχρι 4% στην βιομηχανική κάνναβη, δεν είναι ευφορική και τοξική, δεν δημιουργεί εξάρτηση και δεν υπάρχει κίνδυνος υπερβολικής δόσης. Η Κανναβιδιόλη στην Ελλάδα μέχρι πρόσφατα θεωρούνταν (λανθασμένα) ότι εμπίπτει εμμέσως στις ναρκωτικές ουσίες ως ισομερές της τετραϋδροκανναβινόλης (THC).

Το **CBD** θεωρητικά δεν περιλαμβάνεται πλέον στην κατηγορία Β των ναρκωτικών σύμφωνα με την **ΚΥΑ** που ρίχνει κατηγορία την Κάνναβη, παρόλα αυτά χρήσιμη θα ήταν η ρητή εξαίρεσή του από τον νόμο καθώς δεν έχει καμία τοξική και εξαρτησιογόνο δράση.

Η **ΚΥΑ** λέει:

Γ. Αντικαθίστανται τα τελευταία εδάφια του πίνακα Α (νούμερο 60), του πίνακα Β (νούμερο 13), του πίνακα Γ (νούμερο 134) του πίνακα Δ (νούμερο 77) του ν. 3459/2006 (ΦΕΚ 103 Α), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν.4139/2013, ως εξής: "Τα άλατα και τα **ισομερή** αυτών, **τα οποία εμφανίζουν σαφή εξαρτησιογόνο δράση και μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό κίνδυνο για τη Δημόσια Υγεία**, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά σε άλλη διάταξη.»

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας [1, 2, 3] η Κανναβιδιόλη δεν παρουσιάζει καμία τοξική και εξαρτησιογόνο δράση επομένως θα πρέπει να υπάρχει μια ρητή εξαίρεση για να μην δημιουργεί πρόβλημα η ασάφεια στην παραγωγή και τη βιομηχανία.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ

Αυτό θα μπορούσε να γίνει με μια **τροσθήκη παραγράφου στο άρθρο 1 του Ν.4139/2013.**

πχ. 3β. Στις παραπάνω ουσίες δεν περιλαμβάνεται επίσης η Κανναβιδιόλη (CBD) η οποία δεν παρουσιάζει τοξική και εξαρτησιογόνο δράση.

Είναι σημαντικό για τον τελικό καταναλωτή να διασφαλίσουμε την παρουσία των Κανναβινοειδών στα τρόφιμα μέχρι συγκεκριμένες συγκεντρώσεις (THC<0,2%, CBD<300mg), καθώς και ως συμπληρώματα διατροφής φυτικής προέλευσης (πχ φυσικά εκχυλίσματα) σε μεγαλύτερες συγκεντρώσεις (πχ μέχρι 3000mg). Ενώ δεν προσφέρουν ειφορική δράση, έχουν σημαντικά οφέλη για τον ανθρώπινο οργανισμό, είτε ως τρόφιμο, είτε ως συστατικά τροφίμων/ συμπληρωμάτων.

Η αγορά των προϊόντων Κανναβιδιόλης -CBD- (φάρμακα, τρόφιμα, συμπληρώματα διατροφής) αναμένεται να αναπτυχθεί κατά 700% μέχρι το 2020 σύμφωνα με το περιοδικό Forbes, φτάνοντας τα 2.1 δισεκατομμύρια δολάρια, από τα οποία τα 450 εκατομμύρια δολάρια θα προέρχονται από προϊόντα CBD βιομηχανικής κάνναβης (Sativa L.).

Η Ελλάδα μπορεί και πρέπει να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο, έχουμε το κατάλληλο κλίμα και εδάφη για αυτή την καλλιέργεια, μένει να στηριχθεί αναπτυξιακά και η μεταποίηση και να ξεμπλοκάρουν τα παραπάνω ζητήματα.

Για επικοινωνία με την ΚΟΙΝΣΕΠ ΚΑΝΝΑΒΙΟ
kannabiohemp@gmail.com
<https://kannabio.wordpress.com/>

Μιχάλης Θεοδωρόπουλος

Σύμβουλος Περιβάλλοντος και Εφαρμογών Κάνναβης
Ιδρυτικό μέλος και Πρόεδρος Διοικούσας Επιτροπής ΚΑΝΝΑΒΙΟ
Συνεργάτης International Cannabis and Cannabinoids Institute (ICCI)
michalis.theodoropoulos@icci.science